

El Nino rất mạnh tác động đến Việt Nam: Cần chủ động ứng phó

16:14 18/05/2026

Trong điều kiện El Nino, ở hầu hết các vùng của Việt Nam, nhiệt độ các tháng có xu thế cao hơn trung bình. Nắng nóng có thể xuất hiện nhiều hơn và gay gắt hơn, kèm theo khả năng xuất hiện nhiều kỷ lục về nhiệt độ cao nhất.

El Nino đang đến nhanh

Để xác định hiện tượng El Nino xảy ra, các nhà khoa học sẽ theo dõi nhiệt độ nước biển ở bề mặt tại khu vực xích đạo trung tâm và đông Thái Bình Dương. Biểu hiện là nước biển bề mặt nóng hơn so với mức trung bình nhiều năm và tình trạng này kéo dài đủ lâu, thường từ 8-12 tháng hoặc lâu hơn.

Theo Tổ chức Khí tượng thế giới (WMO), cường độ El Nino được xác định là yếu khi nhiệt độ nước biển bề mặt tăng cao hơn mức trung bình nhiều năm trong khoảng 0,5-0,9 độ C; El Nino trung bình khi nhiệt độ nước biển bề mặt cao hơn trong khoảng 1-1,4 độ C; El Nino mạnh khi nhiệt độ nước biển bề mặt cao hơn trong khoảng 1,5-1,9 độ C và El Nino rất mạnh khi chỉ số này cao hơn mức trung bình nhiều năm từ 2 độ C trở lên.

Năm 2026-2027 được dự báo sẽ xuất hiện El Nino với cường độ rất mạnh, hay “siêu El Nino” như truyền thông thường chia sẻ trong thời gian gần đây.

Nhận định về khả năng El Nino sẽ hình thành hoặc mạnh lên trong năm 2026, ông Hoàng Phúc Lâm, Phó Giám đốc Trung tâm Dự báo khí tượng thủy văn Quốc gia (Cục Khí tượng Thủy văn, Bộ Nông nghiệp và Môi trường) cho biết: Thông qua số liệu quan trắc, nhiệt độ mặt nước biển đang tăng lên nhanh trong 1 tháng vừa qua.

Nếu tuần cuối tháng 3/2026, nhiệt độ bề mặt nước biển còn thấp hơn trung bình nhiều năm 0,3 độ C thì đến tuần đầu tháng 5/2026, nhiệt độ bề mặt nước biển đã tăng lên mức cao hơn trung bình nhiều năm từ 0,4-0,5 độ C, tương ứng với trạng thái ENSO trung tính.

Dự báo hiện tượng ENSO có khả năng duy trì trạng thái trung tính từ nay cho tới khoảng tháng 6/2026. Sau đó, khả năng cao hiện tượng El Nino có cường độ từ trung bình đến mạnh có thể xuất hiện vào thời kỳ từ tháng 6-8/2026 (xác suất khoảng từ 80-90%); đạt cường độ rất mạnh với xác suất từ 20-25% trong thời kỳ từ tháng 10-12/2026 và khả năng tiếp tục duy trì sang năm 2027.

Ảnh minh họa

Khô hạn, mưa ít nhưng có thể xuất hiện mưa cực đoan

Ông Lâm cho biết, trong điều kiện El Nino, ở hầu hết các vùng của Việt Nam, nhiệt độ các tháng có xu thế cao hơn trung bình. Nắng nóng có thể xuất hiện nhiều hơn và gay gắt hơn, khả năng xuất hiện nhiều kỷ lục về nhiệt độ cao nhất tuyệt đối.

Hoạt động của bão/áp thấp nhiệt đới có thể không nhiều nhưng tiềm ẩn khả năng có những tính chất dị thường hơn, cả về cường độ và quỹ đạo.

Điều đáng lưu ý là El Nino thường gây thâm hụt lượng mưa ở đa phần diện tích cả nước với mức phổ biến từ 25-50%. Vì thế nguy cơ cao xảy ra khô hạn cục bộ, hoặc diện rộng ở những nơi có nhu cầu dùng nước nhiều cho sản xuất và sinh hoạt, trong các tháng mùa khô năm 2026.

Cơ quan khí tượng thủy văn cảnh báo, các địa phương cần đề phòng tình trạng ít mưa dẫn đến tình trạng hạn hán, xâm nhập mặn, thiếu nước trong những tháng đầu năm 2027 trên phạm vi toàn quốc. Ví dụ điển hình nhất về tác động của El Nino đã gây ra các đợt hạn mặn kỷ lục ở khu vực phía nam vào năm

2015/2016 và 2019/2020.

Lý giải nguyên nhân El Nino thường gây khô hạn nhưng có thể xuất hiện những trận mưa lớn kỷ lục hoặc thiên tai bất thường, ông Lâm chia sẻ: El Nino khiến nhiệt độ không khí và nhiệt độ bề mặt nước biển tăng lên, làm tăng cường sự bốc hơi. Điều này khiến lượng ẩm trong khí quyển tăng cao. Khi các dòng khí bốc lên mạnh mẽ trong các đám mây dông mang theo lượng ẩm lớn này, sẽ gây ra một số trận mưa có cường độ độ lớn.

Do đó, mặc dù tổng lượng mưa trong tháng có thể ít hơn bình thường nhưng vẫn tiềm ẩn các trận mưa dông mạnh gây ngập úng, sạt lở đất.

Theo dõi sát diễn biến El Nino

Để đưa ra các thông tin giám sát và dự báo về hiện tượng ENSO, Trung tâm Dự báo khí tượng thủy văn Quốc gia không chỉ dựa vào dữ liệu trong nước mà còn kết nối chặt chẽ với mạng lưới khí tượng toàn cầu, thông qua các Trung tâm dự báo khí hậu lớn trên thế giới như ECMWF (châu Âu), NCEP (Mỹ), JMA (Nhật Bản).

Khả năng dự báo về hiện tượng quy mô lớn như El Nino có thể cảnh báo sớm tới các Bộ, ngành, địa phương trước từ 6 tháng đến 9 tháng. Về độ chính xác, các bản tin khí hậu thời hạn 3-6 tháng mức độ chính xác sẽ cao hơn so với các dự báo ngoài 6 tháng.

Ngày 17/4, Cục Khí tượng Thủy văn đã báo cáo Bộ Nông nghiệp và Môi trường để báo cáo với Ban Chỉ đạo Phòng thủ dân sự quốc gia về tác động của El Nino, thông tin cho các bộ, ngành, địa phương để chủ động lên phương án ứng phó. Bộ Nông nghiệp và Môi trường đã chỉ đạo cơ quan khí tượng thủy văn và các đơn vị liên quan xây dựng kế hoạch ứng phó cụ thể, trong đó tăng giám sát và tăng cường tần suất bản tin chuyên đề về hiện tượng El Nino, dự báo lượng mưa và nguồn nước trên các lưu vực sông.

“Trước khả năng cao xuất hiện El Nino, chúng ta cần rà soát đánh giá nhu cầu dùng nước cho sản xuất và sinh hoạt để có điều chỉnh kế hoạch cho phù hợp, đặc biệt là đối với vụ hè thu ở Trung Bộ, hay các khu có hoạt động phát triển du lịch lớn trong những tháng mùa khô 2026. Các hồ chứa cũng cần có điều chỉnh kế hoạch vận hành, sản xuất để ứng phó với nguy cơ thâm hụt lượng mưa năm 2026-2027”, ông Lâm nhấn mạnh và lưu ý việc chủ động chuẩn bị phương án ứng phó mưa lũ bất thường như đã từng xảy ra trong những năm El Nino trước đây.

Theo mae.gov.vn